

Sygn. akt III U 110/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Kowalewski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 lutego 2019r. w Suwałkach

sprawy **A. M. (1)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

przy udziale zainteresowanych W. M. (1), W. K.

i K. K. (1)

o ustalenie

w związku z odwołaniem A. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 3 stycznia 2017 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **zasądza od A. M. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 110/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03.01.2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. powołując się na art. 83 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 121, z późn. zm.) oraz art. 58 § 2 kc stwierdził, że A. M. (1) z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 27.07.2016r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu oraz wypadkowemu i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Argumentował, iż przed wypłatą zasiłku macierzyńskiego od 29.07.2015r., dokonał weryfikacji dostarczonej przez wnioskodawczynię dokumentacji na potwierdzenie wykonywania działalności od 01.06.2015r. do 28.07.2015r. Uznał

wówczas, że dostarczone dokumenty świadczą o rozpoczętej przez nią działalności gospodarczej od 01.06.2015r. i tym samym podleganiu przez wnioskodawczynię ubezpieczeniom społecznym. Wystąpienie przez A. M. (1) o kolejny zasiłek chorobowy, związany z kolejną ciążą, skłoniło Zakład do wszczęcia postępowania w przedmiocie prowadzenia przez wnioskodawczynię deklarowanej działalności gospodarczej. Z ustaleń organu rentowego wynikało, że w okresie od 29.07.2015r. do 26.07.2016r. A. M. (1) przebywała na zasiłku macierzyńskim i w tym czasie skupiła się na wychowywaniu dziecka i sporadycznie pomagała przy sporządzaniu dokumentów dotyczących działalności gospodarczej. W kwietniu 2016r. zaszła w ciążę i bardzo zły stan zdrowia oraz złe samopoczucie psychiczne i fizyczne nie pozwoliły jej na wykonywanie jakichkolwiek czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Od 27.07.2016r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. W tych okolicznościach organ rentowy uznał, że właśnie od 27.07.2016r. wnioskodawczyni nie wykonywała żadnych czynności związanych z działalnością gospodarczą, a jedynie podpisywała dokumenty sporządzone do ZUS.

Organ rentowy wskazywał, iż z dostarczonej dokumentacji rachunkowej wynika, że do obliczenia ryczałtu podatku do Urzędu Skarbowego z tytułu działalności gospodarczej wnioskodawczyni przedstawiła następujące przychody: czerwiec 2015r. -4.224,37zł, lipiec 2015r. - 4.608,89 zł, sierpień 2015r. - 5.177,57 zł, wrzesień 2015r. - 154,86 zł, październik 2015r. -49,11 zł, listopad 2015r. -73,17 zł, grudzień 2015r. -0zł, styczeń 2016r.-0zł, luty 2016r. - 0zł, marzec 2016r.-0zł, kwiecień 2016r. - 0 zł, maj 2016r.- 1.913,72 zł, czerwiec 2016r. - 2.510,12 zł, lipiec 2016r. - 2.367,23 zł, sierpień 2016- 1.841,50 zł, wrzesień 2016r. - 469,16 zł. Zdaniem organu rentowego wykazane przychody potwierdzają sezonowy charakter działalności. Natomiast z chwilą przejścia na urlop macierzyński tj. od 29.07.2015r. wnioskodawczyni zaprzestała uczestniczenia w sprawach spółki (pozarolniczej działalności gospodarczej), ponieważ zajęła się wychowywaniem dziecka.

Organ rentowy wskazał również, że sezonowy charakter rozpoczętej działalności i osiągnięte z tego tytułu niskie przychody nie przeszkodziły w zadeklarowaniu przez A. M. (1) podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 9.897,50 zł miesięcznie, chociaż nie miało to racjonalnego gospodarczego uzasadnienia. W tych okolicznościach organ rentowy uznał, że celem wnioskodawczyni było uzyskanie jak największego świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych już niespełna po dwóch miesiącach od podjęcia działalności.

Organ rentowy podniósł również, że z analizy przedstawionej przez wnioskodawczynię dokumentacji wynikało, że spółka prowadząc działalność gospodarczą od kwietnia 2015r. nie zgłaszała do ubezpieczeń społecznych pracowników ani też zleceniobiorców. K. K. (1) od 01.12.2013r. do 28.08.2015r. posiadała odrębny tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym (z tytułu opieki nad dzieckiem na podstawie umowy uaktywniającej) i z tego tytułu w okresie od 22.08.2015r. do 19.08.2016r. pobierała zasiłek macierzyński. W. M. (1) od 14.09.2015r. do 12.10.2015r. podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu podjęcia zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Zdaniem organu rentowego te okoliczności potwierdzają, że działalność była prowadzona wyłącznie w okresie letnim, za czym przemawia dodatkowo przedmiot działalności - sprzedaż lodów i mrożonek. Zgromadzony w toku postępowania wyjaśniającego materiał dowodowy wskazywał, że od 29.07.2015r. wnioskodawczyni całkowicie zaprzestała prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Zakład przyjął za datę wyłączenia z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych dzień 27.07.2016r. tj. pierwszy dzień po zakończonym zasiłku macierzyńskim. Przyjęcie takiej daty wyłączenia z ubezpieczeń jest podyktowane podleganiem ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 01.06.2015r. do 28.07.2015r. i nabyciem z tego tytułu prawa do zasiłku macierzyńskiego na okres od 29.07.2015r. do 26.07.2016r.

Odwołanie od tej decyzji złożyła A. M. (1), domagając się jej zmiany i uznania, że od 27.07.2016r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu oraz wypadkowemu i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Argumentowała, że działalność była rozpoczęta przed sezonem letnim i w pierwszej fazie ukierunkowana na sprzedaż lodów. W tym celu zakupiono 19 zamrażarek, które na podstawie umowy użytkowania udostępnione zostały klientom na czas nieokreślony. W okresie od maja do sierpnia 2015r. przychód wyniósł 82.006,04 zł. Niestety na skutek kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w S. dnia 07.09.2015r. została wydana decyzja nr (...) z dnia 07.09.2015r. zakazująca sprzedaży lodów. Ponadto dnia 15.09.2015r. został zarekwirowany towar z hurtowni w ilości 300 kg i zutylizowany.

Podjęta została decyzja o przeprowadzeniu remontu chłodni, który został wykonany głównie przez wspólnika W. M. (1). Prace remontowe zostały zakończone w połowie kwietnia 2016r. Dodatkowo wszyscy wspólnicy przeszli szkolenia w dniu 22.04.2016r. W dniu 29.04.2016r. została przeprowadzona kontrola Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, na jej podstawie decyzją z dnia 09.05.2016r. zatwierdzono hurtownię spożywczą prowadzoną przez(...) w K. 15.

Skarżąca wskazała, że prowadzenie działalności to nie są tylko przychody, ale również podejmowane decyzje i działania oraz ponoszenie kosztów. Rozpoczynając działalność spółka cywilna (...) stała się płatnikiem podatku VAT. W deklaracjach VAT-7 za okres od maja 2015r. do listopada 2016r. zostały przedstawione działania spółki w postaci przychodów i kosztów. Z dokumentów tych jednoznacznie widać, że nie jest to działalność marginalna a rozwijająca się. Potwierdzeniem działań perspektywicznych jest również umowa pożyczki z dnia 21.07.2015r. z Agencją (...) w S. na kwotę 50.000zł z ostatecznym terminem spłaty do 21.07.2018r.

Działalność odwołującej w spółce była bardzo duża do dnia porodu pierwszego tj. do (...). Następnie zajmowała się opieką nad jej pierwszym dzieckiem. Wskazała, że nie planowała następnej ciąży, ale w trakcie urlopu macierzyńskiego okazało się, że spodziewa się dziecka. Cięża była zagrożona zatem od 27.07.2016r. przebywała na zwolnieniach lekarskich. Wskazała, że z samej definicji dokument ten stwierdza, że nie mogła wykonywać żadnych czynności związanych z pracą tj. prowadzić działalności. Zatem stwierdzenie, że nie prowadzi działalności jest prawdą, bo tego nie wolno robić ze względu na jej stan zdrowia. Natomiast spółka cywilna (...) jest cały czas czynna i funkcjonuje na rynku w obrocie gospodarczym płacąc stosowne podatki do Skarbu Państwa.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od odwołującej na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

A. M. (1) od dnia 01.06.2015r. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej pod firmą (...) s.c. A. M. (1). Działalność była prowadzona w ramach spółki cywilnej, która została założona w dniu 07.04.2015r. przez K. K. (1) i W. M. (1) (mąż odwołującej).

K. K. (1) i W. M. (1) prowadzenie działalności gospodarczej rozpoczęli od 13.04.2015r. pod firmą - odpowiednio (...) K. K. (1) i (...) W. M. (1). Podstawowym rodzajem działalności spółki była hurtowa sprzedaż pozostałej żywności z wyłączeniem ryb, skorupiaków i mięczaków. Firma mieści się (...) gdzie zjanduje się hurownienia lodów i mrożonek. Po kilku tygodniach wspólnicy doszli do wniosku, że potrzebują pomocy ze strony osoby, która zajmie się sprawami administracyjnymi. Propozycję współpracy przyjęła odwołująca, która przystąpiła do spółki w dniu 01.06.2015r. Od tego momentu wspólnicy spółki uczestniczyli w jej zyskach i stratach w następujący sposób: wspólnik K. K. (1) – 50%, wspólnik W. M. (1) – 30% i wspólnik A. M. (1) – 20%.

W trakcie podjęcia działalności gospodarczej odwołująca była w ciąży (7 miesiąc). Do jej zadań należało przede wszystkim zajmowanie się dokumentacją finansową. Spółka nie zatrudniała pracowników, ani usługodawców i dlatego nie było potrzeby prowadzenia dokumentacji w tym zakresie. Z dokumentacji finansowej oraz zeznań świadków wynikało, że w momencie rozpoczęcia przez odwołującą działalności gospodarczej w ramach spółki cywilnej, hurtownia już działała. Zeznający w sprawie świadkowie K. M., J. G. G. K., M. M., D. M., B. P., S. W., K. W., T. L. i A. T. potwierdzili, iż w czerwcu i lipcu 2015r. podejmowali współpracę ze spółką (...), która polegała na zamawianiu lodów, mrożonek lub wypożyczeniu lodówek/zamrażarek. Świadkowie w ramach własnych działalności gospodarczych polegających na prowadzeniu punktów sprzedaży, korzystali z oferty spółki. Potwierdzili, że w tym okresie odwołująca była osobą, która przedstawiała im ofertę sprzedaży czy też użyczenia lodówek/zamrażarek, z nią podpisywali stosowne dokumenty etc. Zapamiętali wnioskodawczynię jako osobę, która dowoziła wraz z W. M. (1) towar – lody, mrożonki. Świadkowie kojarzyli odwołującą m.in. z faktu, że była wówczas w zaawansowanej ciąży. Z zeznań odwołującej dodatkowo wynikało, że przez czerwiec i lipiec 2015r. przyuczała pozostałych wspólników do

prowadzenia dokumentacji finansowej, ponieważ w krótkiej perspektywie czasu miała urodzić dziecko i przejść na zasiłek macierzyński .

A. M. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą zgłosiła się na okres od 01.06.2015r. do 28.07.2015r. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz dobrowolnie do ubezpieczenia chorobowego. Od czerwca 2016r. do lipca 2016r. do naliczenia podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. M. (1) zadeklarowała miesięcznie kwoty 9.897,50 zł. W związku z uprawnieniami do zasiłku macierzyńskiego w okresie od 29.07.2015r. do 26.07.2016r. odwołująca zgłosiła się wyłącznie do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

Po urodzeniu dziecka wnioskodawczyni sporadycznie brała udział w działaniach firmy. Przywołani wyżej świadkowie nie wskazywali, aby w późniejszym okresie tj. po lipcu 2015r. odwołująca realizowała ich zamówienia, dostarczała towar etc.

W dniu 07.09.2015r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przeprowadziła kontrolę interwencyjną w hurtowni lodów prowadzonej przez spółkę. W trakcie kontroli obecny był W. K., upoważniony w wyniku rozmowy telefonicznej przez K. K. (3), odwołującą i W. M. (1). W trakcie kontroli stwierdzono szereg nieprawidłowości, które skutkowały wydaniem w tym samym dniu decyzji o zakazie wprowadzania do obrotu środków spożywczych – lodów przetwarzanych w hurtowni lodów i mrożonek i nakazano niezwłoczne unieruchomienie hurtowni lodów i mrożonek z rygorem natychmiastowej wykonalności. To spowodowało, że wspólnicy podjęli decyzję o przeprowadzeniu remontu chłodni. Remont został przeprowadzony przez W. M. (1) i W. K.. Do akt zostały dołączone faktury potwierdzające zakup materiałów budowlanych – remontowych na okoliczność przeprowadzenia remontu. Przez ten czas sprzedaż lodów nie była prowadzona.

Wnioskodawczyni oraz pozostali wspólnicy wskazywali, że pod koniec 2015r. A. M. (1) i K. K. (1) wytwarzały wieńce bożonarodzeniowe. Do akt nie została dołączona dokumentacja potwierdzająca sprzedaż wytworzonych ozdób (paragony lub faktury). Odwołująca nie była w stanie podać choćby w przybliżeniu kwoty, która została z tego tytułu uzyskana.

W dniu 22.04.2016r. K. K. (1), W. M. (1) i odwołująca odbywali trzygodzinne szkolenie w zakresie podstawowych zagadnień higieny przy obrocie żywnością oraz zasad nadzoru nad (...), uzyskując stosowane zaświadczenia. Szkolenie zostało przeprowadzone w K..

W dniu 29.04.2016r. zostały przeprowadzone oględziny wyremontowanej hurtowni i (...) w dniu 9.05.2016r. wydał decyzję zatwierdzającą zakład w zakresie przechowywania i sprzedaży środków spożywczych mrożonych: lodów paczkowanych przemysłowo, mieszanek owocowych i warzywnych, wyrobów garmazeryjnych w opakowaniach jednostkowych i zbiorczych.

Na okres od 27.07.2016r. do 11.01.2017r. odwołująca wystąpiła z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego.

Na wniosek organu rentowego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu medycyny pracy i ginekologii, na okoliczność obu ciąż odwołującej się, stanu jej zdrowia w tym okresie, zdolności do faktycznego wykonywania przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej jako wspólnik spółki cywilnej (...) K. K. (1), W. M., A. M. z uwzględnieniem charakteru tej działalności, w szczególności obrotem mrożonkami, lodami, urządzeniami chłodniczymi, stanu zdrowia i możliwości prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na dwa miesiące przed rozwiązaniem ciąży, świadomości odwołującej się co do jej stanu zdrowia oraz ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej z tego wynikających.

Na podstawie dokumentacji medycznej zgromadzonej w sprawie biegli wskazali, że odwołująca poroniła pierwszą ciążę w marcu 2014r. Przez pierwsze 3 miesiące w drugiej ciąży, tj. do kwietnia 2015r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. Drugą ciążę rozwiązano cięciem cesarskim z powodu zagrożenia zamartwicą płodu. Z historii choroby z Gabinetu Ginekologicznego wynika, iż podczas wizyt w dniu 02.06.2015r. i 23.06.2015r. wypisano odwołującej

zwolnienie lekarskie. Dokumentacja wskazuje również, że odwołująca była hospitalizowana w Oddziale Ginekologii, Patologii Ciąży i Położnictwa w (...)05-06.06.2016r. i rozpoznano ciążę III w 10 tygodniu - poronienie zagrażające. Z epikryzy karty informacyjnej wynika, iż odwołująca wypisała się do domu na własne żądanie. Poinformowana o konieczności podpisania żądania wypisu opuściła Oddział bez podpisu i poinformowania lekarza prowadzącego. Trzeci poród odbył się w dniu 06.01.2017r.

Biegli wskazali, że A. M. (1) od dnia 25.05.2016r. posiada orzeczenie lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy, przy wykonywaniu której istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby w zakładzie (...) Zdaniem biegłych odwołująca od daty tego badania, tj. od dnia 25.05.2016r. pomimo posiadania orzeczenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych do celów sanitarno - epidemiologicznych, zgodnie z treścią zaświadczenia wystawionego przez Lekarza Rodzinnego, nie mogła jednocześnie świadczyć w tym czasie pracy, gdyż faktycznie przebywała na zwolnieniu lekarskim od 13.05.2016r. do 02.06.2016r. Ponadto wymagała hospitalizacji w dniach 05.06.2016r. do 06.06.2016r., gdzie rozpoznano ciążę III w 10 tygodniu. Samo orzeczenie do celów sanitarno - epidemiologicznych z dnia 25.05.2016r. nie może przesądzać o zdolności A. M. (1) do faktycznego wykonywania przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej z uwzględnieniem charakteru tej działalności, w szczególności obrotem mrożonkami, lodami, urządzeniami chłodniczymi. Jednocześnie biegli zastrzegli, iż w czasie orzeczenia czasowej niezdolności do pracy A. M. (1) mogła mieć przeciwwskazania do prowadzenia pozarolniczej działalności, gdyż od dnia 27.07.2016r. przebywała na zwolnieniach lekarskich z powodu zagrożenia drugiej ciąży. W opinii uzupełniającej, której wydanie poprzedziło ponowne przestudiowanie akt sprawy, dokumentacji medycznej, na podstawie badań dodatkowych zawartych w aktach sprawy, biegli zaopiniowali, iż u odwołującej nie stwierdza się niezdolności do prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 25.05.2016r., z zastrzeżeniem, iż od dnia 27.07.2016r. przebywała czasowo na zwolnieniu lekarskim.

Sąd zważył, co następuje :

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt 5 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1778 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Natomiast w myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 ustawy systemowej obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Natomiast jak stanowi art. 13 pkt 4 powyższej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika nie ze zgłoszenia prowadzenia działalności gospodarczej, ale z faktu jej rzeczywistego wykonywania. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13.11.2008r. sygn. II UK 94/08 podniósł, iż obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje). W uzasadnieniu orzeczenia podniesiono, iż art. 13 pkt 4 ustawy systemowej jednoznacznie kładzie nacisk na rozpoczęcie wykonywania pozarolniczej działalności i zaprzestanie wykonywania tej działalności, a nie na moment dokonania w ewidencji działalności gospodarczej stosownego wpisu o zarejestrowaniu działalności oraz chwilę jego wykreślenia. W konsekwencji obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu,

która działalność tej nie prowadzi (nie wykonuje). Skoro więc podleganie obowiązkowi ubezpieczenia społecznego jest pochodną prowadzenia (wykonywania) działalności gospodarczej, a nie wpisu w ewidencji, to nie podlega przymusowi ubezpieczenia zarówno osoba, która pomimo zgłoszenia działalności gospodarczej do ewidencji i uzyskania stosownego wpisu nie podjęła jej z różnych przyczyn, jak i osoba, która - mimo faktycznego niewykonywania działalności gospodarczej po jej podjęciu - jest wpisana do ewidencji, gdyż nie zgłoszono zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia tej działalności. Inne rozumienie art. 13 pkt 4 ustawy systemowej mogłoby prowadzić do przypadków legalizacji fikcyjnego rejestrowania działalności gospodarczej wyłącznie w celu uzyskania ochrony ubezpieczeniowej. Natomiast w wyroku z dnia 14.09.2007r. sygn. III UK 35/07 Sąd Najwyższy wskazał, że art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych kreuje obowiązek podlegania osób prowadzących pozarolniczą działalność ubezpieczeniom z mocy ustawy od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności. Tak więc, to nie decyzja organu rentowego powoduje powstanie tego obowiązku, a jedynie potwierdza ona ten obowiązek. Decyzja ta wydawana jest na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń i nie jest decyzją kształtującą prawa i obowiązki, a jedynie decyzją potwierdzającą przebieg ubezpieczeń. Ubezpieczenie powstaje zatem z mocy prawa, a decyzja organu rentowego ma jedynie charakter deklaratoryjny, potwierdzający powstanie prawa z chwilą ziszczenia się jego ustawowych przesłanek. Art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy o systemowej kreuje obowiązek podlegania osób prowadzących pozarolniczą działalność ubezpieczeniom z mocy ustawy od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

W świetle argumentów podnoszonych przez odwołującą należy wskazać, że każdy może korzystać z uprawnień gwarantowanych przepisami prawa, jednak musi to czynić z poszanowaniem prawa. Zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy z o systemie ubezpieczeń społecznych za podmiot prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą uznaje się podmiot, który prowadzi działalność w rozumieniu ustawy o działalności gospodarczej. Definicja legalna pojęcia działalności gospodarczej została ustanowiona w art. 2 ustawy z 02.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.). Pod pojęciem działalności gospodarczej kryje się zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 19.10.2016r., III AUa 539/16). Już tylko przejawianie jednego z powyższych rodzajów aktywności nie przesądza o tym, że mamy do czynienia z działalnością gospodarczą w rozumieniu ustawy. Aby można było o niej mówić muszą zostać spełnione kumulatywnie kolejne przesłanki. Mianowicie zarobkowy charakter prowadzonej działalności, zorganizowany charakter, ciągłość wykonywania działalności. Przesłanka zarobkowego charakteru działalności oczywiście zostanie spełniona wtedy, gdy jej prowadzenie przynosi rzeczywisty zysk, ale należy również uznać sytuację, gdy pomimo jego nieosiągnięcia, przedsiębiorca nastawiony był na uzyskanie dochodu (zdarzyć się bowiem może, iż pomimo usilnych starań firma przyniosła w danym okresie straty). W tej mierze istotny jest zatem wyznaczony przez przedsiębiorcę cel, który w każdym przypadku, poprzez realizację zamierzonych przedsięwzięć musi zakładać wynik finansowy. Zarobkowy charakter musi być nastawiony na zysk, który powinien co najmniej pokryć koszty założenia i prowadzenia przedsięwzięcia. Kolejny wyznacznik działalności gospodarczej - zorganizowany charakter, oznacza wpisanie obranego rodzaju działalności w formalne ramy organizacyjne, które zasadniczo oznaczają np. ustanowienie określonej formy prawnej, utworzenie siedziby, zorganizowanie biura, bądź innych pomieszczeń do prowadzenia działalności, zatrudnianie pracowników i ustanowienie wewnątrzzakładowych uregulowań prawnych. Ostatnią wymagającą spełnienia przesłanką jest ciągłość wykonywania działalności, co jednoznacznie i stanowczo wskazuje, że wykonywanie działalności nie może mieć charakteru incydentalnego, od przypadku do przypadku, ani tym bardziej jednorazowego. Cel zadaniowy, związany z prowadzeniem przedsiębiorstwa i jego utrzymaniem, wytyczony przez osobę podejmującą działalność musi więc zakładać nastawienie na trwanie działalności w dłuższym przedziale czasowym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15.11.2017r. sygn. III AUa 310/17).

Podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika z ustawy, a nie z czynności prawnej czy woli ubezpieczonej. W konsekwencji jeśli spełnione są ustawowe warunki, powstania ubezpieczenia to wniosek o objęcie ubezpieczeniem rodzi też stosunek prawny o ile faktycznie ubezpieczony działalność tę wykonuje, choć stopień natężenia jego aktywności może być różny. Nie każda aktywność może być kwalifikowana jako działalność gospodarcza.

W sprawie bezspornym było, że od 01.06.2015r. odwołująca prowadziła działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej pod firma (...). Sama hurtownia działała już w ramach spółki cywilnej od dwóch miesięcy. Dowody zgromadzone w sprawie potwierdzają przede wszystkim, iż od 01.06.2015r. do momentu nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego prowadziła działalność gospodarczą. Skarżąca złożyła w tym zakresie szereg dokumentów – faktur, rozliczeń PIT. Sąd dopuścił również dowód z zeznań wielu świadków. Wszystkie te dowody potwierdziły okoliczność, która nie była sporna między stronami. Nie zostały wskazane dowody, które potwierdziłyby stanowisko odwołującej o kontynuowaniu przez nią działalności w okresie zasiłku macierzyńskiego i dlatego wyłączenie jej z ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej z dniem 27.07.2016r. było prawidłowe.

W momencie przejścia na zasiłek macierzyński odwołująca zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej. Wiązało się to z urodzeniem dziecka, ale również zaprzestaniem działania samej hurtowni w związku z decyzją (...). Okres zasiłku macierzyńskiego jest okresem nietypowym, jednak odwołująca utrzymywała, że działalności nie zawiesiła i nie zaprzestała jej prowadzenia. W toku postępowania nie wykazała jednak, że działalność taką prowadziła. W tym zakresie nie tylko nie uzyskano wiarygodnych dowodów, ale również sama sekwencja zdarzeń jednoznacznie wskazuje, że w tym konkretnym przypadku odwołująca nie mogła prowadzić działalności gospodarczej z uwagi na brak zezwolenia ze strony inspekcji sanitarnej, na prowadzenie sprzedaży mrozonek i lodów. Nie ulega wątpliwości, że do końca kwietnia 2016r. hurtownia nie działała, choćby w stopniu minimalnym. Remont przeprowadzali inni wspólnicy, natomiast odwołująca nie brała w nim udziału. Nie ma zatem żadnych podstaw do uznania, że w okresie zasiłku macierzyńskiego prowadziła działalność gospodarczą, gdyż fizycznie nie było to po prostu możliwe. Podkreślić należy, że nawet wcześniejsze ukończenie przez pozostałych wspólników prac remontowych, prowadzenie działalności gospodarczej było uzależnione od uzyskania stosownego pozwolenia przez inspekcję sanitarną, a taka decyzja zapadła dopiero na początku maja 2016r. Zatem od września 2015r. do maja 2016r. z tych przyczyn działalność gospodarcza nie mogła być przez odwołującą prowadzona.

Na poparcie swojego stanowiska odwołująca wielokrotnie powoływała się i składała dokumentację podatkowa – rozliczenia PIT, która wypełniona jako osoba odpowiedzialna w firmie za sprawy administracyjne. Analiza tych dokumentów wskazuje na odmienne konkluzje, niż wskazuje skarżąca. Dane wynikające z deklaracji potwierdzają wielomiesięczne zaprzestanie działania hurtowni, a tym samym prowadzenia działalności gospodarczej przez odwołującą. Nie można zgodzić się z odwołującą, że o prowadzeniu przez nią działalności gospodarczej świadczy jednorazowe wypełnienie deklaracji podatkowych za 2015 czy 2016r. Złożenie stosownego zeznania podatkowego jest konieczne bez względu na prowadzenie w danym roku podatkowym działalności przez przedsiębiorcę czy też poziom uzyskanych dochodów. Z uwagi na brak innych dowodów, powoływanie się na wypełnienie deklaracji podatkowej nie mogło powodować zmiany zaskarżonej decyzji.

Po uzyskaniu przez spółkę pozwolenia na prowadzenie sprzedaży mrozonek i lodów – początek maja 2016r., sytuacja zdrowotna odwołującej stanowiła dodatkowy czynnik, który zdaniem Sądu potwierdza prawidłowość decyzji organu rentowego. Perturbacje zdrowotne odwołującej miały bezpośredni związek z trzecią ciążą, która była zagrożona. Opierając się w tym zakresie na opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu ginekologii i medycyny pracy, ustalono, że po uzyskaniu przez spółkę zgody na dalsze prowadzenie sprzedaży mrozonek i lodów – początek maja 2016r. W opinii odwołującej o jej zdolności do prowadzenia działalności gospodarczej miało świadczyć otrzymane przez nią orzeczenie do celów sanitarno – epidemiologicznych z dnia 25.05.2016r. stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy, przy wykonywaniu której istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby w hurtowni. Ostatecznie biegli lekarze sądowi zaopiniowali, że od 25.05.2016r. nie była ona niezdolna do prowadzenia działalności gospodarczej z zastrzeżeniem, że od 27.07.2016r. przebywała już na długotrwałym zwolnieniu lekarskim. Zdaniem Sądu stanowisko biegłych należy odczytywać szerzej, z uwzględnieniem bardzo dokładnej analizy dokumentacji medycznej zgromadzonej w sprawie. Wynika z niej m.in. że w trakcie wizyt u lekarza ginekologa odwołująca w dniach 02.06.2016r. i 23.06.2016r. otrzymała zwolnienie lekarskie. Natomiast są to informacje, które potwierdzają, że jej stan zdrowia był poważny, co w okolicznościach niniejszej sprawy nie mogło być przez Sąd pominięte. Natomiast przy założeniu, że stan zdrowia odwołującej był dobry i nie istniały przeszkody zwrotne do przeprowadzenia przez nią działalności gospodarczej, to w tym zakresie nie uzyskano dowodów potwierdzających takie stanowisko.

Wątpliwym było również, aby w ramach działalności gospodarczej odwołującą wykonywała i sprzedawała wieńce bożonarodzeniowe. O ile do akt zostały złożone faktury na zakup niewielkiej ilości materiałów, które mogły służyć do wyrobu tego typu ozdób, to zabrakło dowodów, że takie ozdoby zostały wykonane i sprzedane w ramach działalności gospodarczej. W tym zakresie odwołująca nie przedłożyła żadnych dowodów sprzedaży, co przy podkreślaniu przez skarżącą, iż jej głównym zadaniem w firmie było prowadzenie dokumentacji finansowej, wystawianie faktur etc. ma wydźwięk jednoznaczny.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzeczono, jak w punkcie 1.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z wynikiem sprawy, na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. z 2018r. Dz. U. poz. 265 ze zm.).

mt